

Voorwoord

's Ochtends, even na half tien kwam op de redactie van *Vorsten Royale* een communiqué van de RVD binnen. Het luidde als volgt: 'De Rijksvoorlichtingsdienst maakt bekend dat Hare Majesteit de Koningin heden, vrijdag 30 maart 2001, om 18.00 uur een toespraak zal houden, die door de NOS-televisie op Nederland 2 zal worden uitgezonden. Kort na de toespraak van de koningin houdt de minister-president een toespraak, die eveneens op Nederland 2 door de NOS-televisie wordt uitgezonden. Aansluitend aan zijn toespraak geeft de minister-president een persconferentie. Om 19.00 uur is op Paleis Noordeinde een bijeenkomst. Beide bijeenkomsten worden rechtstreeks uitgezonden door de NOS-televisie op Nederland 2.'

Een journalist van het blad kon zich of accrediteren voor de persconferentie van minister-president Kok, of voor de bijeenkomst in Paleis Noordeinde. Het was een buitengewoon vage mededeling maar toch was het ontzettend duidelijk waar het om ging. Sinds de zomer van 1999 was bekend dat prins Willem-Alexander, toen 32 jaar oud, een vriendin had. Zij was Argentijnse en heette Máxima Zorreguieta. Die dag zou ongetwijfeld hun verloving bekendgemaakt worden. En daar wilde ik zeker bij zijn.

Veel was er niet over Máxima bekend, maar het weinige was al genoeg om veel ophef te veroorzaken. Ze figureerde tamelijk uitbundig dansend, met in de ene hand een glas champagne en in de andere een sigaret, in een videofilmje. Het was een opname van een huwelijk van vrienden van haar dat in handen van de televisiezender SBS6 was gekomen en dat met enige regelmaat vertoond werd. Haar naam en reputatie van feestbeest was er mee gevestigd. Aan die kwalificatie zat impliciet de vraag gekoppeld of zo'n warmbloedige tante wel zou passen in het polderlijk koningshuis dat hier in Nederland zetelde.

Maar het had ook wel wat, een vrolijke, open en uitgelaten jonge vrouw als zij zou een aanwinst kunnen zijn. Ware het niet dat er een behoorlijke smet op haar blazoën kleefde. Niet eens zo zeer op het hare, maar op dat van haar familie, van haar vader om precies te zijn. Jorge Zorreguieta was 'fout' geweest tijdens de Argentijnse dictatuur. Die dictatuur was inderdaad ontegenzegglijk en ongelofelijk fout geweest. Politieke tegenstanders werden vervolgd, gevangen gezet, gefolterd en vermoord. Veel mensen verdwenen, zonder dat hun familie ooit vernam wat er met hen gebeurd was. In Nederland was er destijds fel geprotesteerd tegen het hartvochtige regime en de sympathie lag duidelijk bij de slachtoffers en niet bij de machthebbers. En Jorge Zorreguieta had wél aan de kant van de machthebbers gestaan. Hij was burgerlid geweest van de regering van generaal Videla. Het was niet duidelijk in hoeverre hij als (onder)staatssecretaris van Landbouw en Veeteelt direct betrokken was bij verdwijningen en politieke moorden. Maar naar Nederlandse maatstaven,

waar in dit soort gevallen gretig het goed-foutdenken uit de eigen Tweede Wereldoorlog werd toegepast, kón Jorge Zorreguieta niet deugen. Het was dus maar de vraag of zijn dochter wel kon deugen. En zelfs als zij zelf de juiste democratische gezindheid aan de dag zou leggen, was het de vraag in hoeverre de toekomstige koning van Nederland er verstandig aan deed iemand met zo'n beladen verleden tot schoonvader te willen. De meningen waren hierover verdeeld en de sceptici leken de overhand te hebben. In ieder geval kwamen zij veelvuldiger met hun bezwaren in de krant en op televisie.

Tegen die achtergrond was het geen uitgemaakte zaak dat Willem-Alexander zomaar met Máxima Zorreguieta zou kunnen gaan trouwen. Wel was duidelijk dat hun relatie steeds hechter werd; Máxima was al van New York naar Brussel verhuisd om dichter bij haar prins te zijn en de wederzijdse ouders hadden al kennis met elkaar gemaakt. Máxima leek ook goed opgenomen in de koninklijke familie, want ze was een van de gasten geweest op het verjaardagsfeest van de koningin in het Stedelijk Museum in Amsterdam op 31 januari 2001.

Maar weinig mensen wisten toen dat Willem-Alexander zijn huwelijksaanzoek al twaalf dagen daarvoor gedaan had en dat Máxima er ja op had gezegd. Dat het toch nog tot 30 maart duurde voordat koningin Beatrix de verloving zou afkondigen, had alles te maken met de gevoeligheden rond het verleden van Máxima's vader. De bekendmaking kon pas geschieden nadat minister-president Wim Kok een manier had gevonden waarop hij de mensen die zwaar tilden aan het verleden van Máxima's vader kon verzoenen met de gedachte dat de Argentijnse met de Nederlandse troonopvolger zou trouwen. Kok was immers politiek verantwoordelijk voor het handelen van Willem-Alexander. Om zijn rechten op de troon te houden, moest het parlement goedkeuring geven aan een huwelijk van de troonopvolger. Kok wilde niet het risico lopen dat zo'n goedkeuringswet niet op brede steun van het parlement zou kunnen rekenen.

Ik had wel zo mijn vermoedens, maar hoe het precies zat wist ik nog niet toen ik die vrijdag Paleis Noordeinde binnenstapte. Met een stuk of vijftig andere journalisten werd ik naar de keldergewelven geleid. Er was koffie en fris, er waren sandwiches met zalm, maar het had iets weg van een gijzeling. Het was alsof we niet buiten vrij rond mochten lopen in die laatste uren voor de bekendmaking van de verloving, alsof wij nog iets konden verstoren. Vermoedelijk was dat niet de reden. Het hof en de Rijksvoorlichtingsdienst wilden gewoon voorkomen dat we te laat zouden komen voor de aankondiging omdat we nog allemaal verhalen af moesten maken nu het nieuws op het punt stond wereldkundig gemaakt te worden.

Iets voor zes uur gingen de televisieschermen aan in onze kale kelder. Wat zich op het scherm ontrolde, gebeurde in werkelijkheid enkele tientallen meters verderop, schuin boven onze hoofden. In de bibliotheek van Paleis Noordeinde kondigde koningin Beatrix de verloving aan van haar

oudste zoon Willem-Alexander met zijn Máxima. De vier mensen daar, Beatrix, Claus, en het verloofde stel, waren zichtbaar nerveus. Koningin Beatrix liet doorschemeren dat er heel wat aan dit moment voorafgegaan was, toen ze over Máxima zei: ‘Zij heeft voor de moeilijke keuze gestaan zich aan te passen aan de bijzondere levensopdracht van onze oudste zoon. Samen hebben Alexander en Máxima ervaren dat die opdracht soms grote offers vraagt, waartegen hun liefde bestand moet zijn. Alexander en Máxima zijn zich ervan bewust dat veel mensen in ons land begrijpelijke aarzelingen voelen over hun liefde. Die gevoelens hebben zij zorgvuldig meegewogen bij het nemen van hun beslissing.’ Het was al wel duidelijk dat het offer betrekking had op haar vader, maar welk offer Máxima zou brengen was nog onduidelijk.

Voor het eerst hoorde ik ook Máxima een paar woorden spreken en dat klonk eigenlijk verrassend charmant met haar zware Spaanse accent, maar in verbazingwekkend goed Nederlands. Het hooggesloten, rode jurkje dat ze droeg, stemde absoluut niet overeen met de haar vooruitgesnelde reputatie van feestbeest. Daarna schakelde de televisie over naar het Binnenhof, waar minister-president Wim Kok zijn verklaring voorlas. Daarin zei hij niet meer dan dat hij het paar gelukwenste en hen als plezierige mensen had leren kennen. In een brief die hij aan de Staten-Generaal had gestuurd, schreef hij dat hij gezocht had naar een oplossing die recht deed aan wat er onder de bevolking leefde ten aanzien van de recente geschiedenis van Argentinië. In de aansluitende persconferentie maakte Kok duidelijk dat het ‘recht doen aan die gevoelens eruit bestond dat Máxima’s vader het huwelijk niet zou bijwonen.

Dat voelde toen als terecht. Na de persconferentie van Kok mochten wij eindelijk de keldergewelven verlaten om in de Grote Balzaal van Noordeinde plaats te nemen. Er stond een podium waarop het verloofde paar plaatsnam. Nadat Willem-Alexander een paar woorden gezegd had, gaf hij het woord aan Máxima, maar niet dan nadat hij zijn bewondering en respect had uitgesproken voor wat zij er voor over moest hebben om met hem te kunnen trouwen: ‘Voor de beslissing van Máxima’s vader niet aanwezig te zijn, heb ik het grootste respect. Dit offer is gebracht in het belang van de toekomst van zijn dochter in Nederland, ten koste van zijn grote liefde voor en sterke band met haar. Mocht het ons gegeven zijn kinderen te krijgen, dan hoop ik dat ons toekomstige gezin net zo hecht zal zijn als de familie van Máxima.’ Dat wisten we dan ook weer.

Máxima’s woorden maakten grote indruk. Zij zei: ‘Over mijn vaders deelname aan die toenmalige regering wil ik in alle eerlijkheid zeggen dat ik spijt heb dat hij zijn best gedaan heeft voor de landbouw in een verkeerd regime. Hij had de beste intenties en ik geloof in hem. We weten allemaal hoe fout dat regime was. Als Argentijnse heb ik daar veel spijt van. Ik ben geboren in een hechte familie en mijn vader is, en zal altijd blijven, de integere en toegewijde vader die er altijd voor mij was. Mijn hele familie staat onvoorwaardelijk achter mij, maar zij begrijpen ook de gevoelens die

rond dit onderwerp leven. Daarom is mijn vader bereid om niet aanwezig te zijn bij ons huwelijk, hoe pijnlijk dit ook is voor mijn hele familie. Mijn familie steunt Alexander en mij om deze grote stap te nemen.'

Toen werd het stil in de zaal. Een klein applaus was op zijn plaats geweest en ik kan me er achteraf om schamen dat ik niet het lef heb gehad het in te zetten. Zoals we daar zaten waren we onafhankelijke journalisten, en beschouwden we het terecht als onze taak kritisch verslag te doen van de gebeurtenissen rond de koninklijke familie. Maar bijna allemaal hadden we, in meer of mindere mate, Máxima het verleden van haar vader aangerekend. Hij deugde niet, dus kon zijn dochter dan deugen, was de vraag. Na de verklaring die ze had voorgelezen was meer dan duidelijk hoe Máxima over de dictatuur in Argentinië dacht. Ze liet er geen misverstand over bestaan dat ze er faliekant tegen was. Maar tegelijkertijd wist ze toch haar vader niet af te vallen. Het was integer en oprecht en nogmaals, de woorden hadden een warmere ontvangst verdiend dan ze nu kregen.

Van de kennismakingsbezoeken die kwamen, heb ik er een aantal gevolgd, maar ik kan niet zeggen dat ik Máxima toen heel veel beter heb leren kennen. Mijn werk bestond vooral uit wachten tot zij en Willem-Alexander aankwamen, kijken hoe ze enthousiast en, al snel, geroutineerd het publiek begroetten en dan naar binnen gingen voor een of ander gesprek over een thema dat voor de stad of de streek waar ze waren van belang was.

Tijdens zijn eerste toespraak had Wim Kok al gezegd dat hij zeker wist dat Máxima de harten van de Nederlanders zou weten te winnen. Dat kwam ook uit, want ze werd inderdaad ontzettend enthousiast ontvangen en in de kranten en tijdschriften was de toon ook de zuurte voorbij. Maar het fascinerende was wel dat voor dat winnen der harten eigenlijk niet meer nodig was gebleken dan een paar welgekozen woorden en daarna heel veel wuiven en glimlachen. Het bewees eens te meer dat leden van een monarchie kunnen rekenen op een uitermate welwillende houding van het publiek. Het is eigenlijk altijd goed wat zij doen. Gedroeg Máxima zich bijzonder, dan paste dat bij haar rol van (toekomstig) prinses, en deed ze normaal, dan liet ze zien hoe ze ondanks alles toch zo heerlijk gewoon was gebleven. En dat laatste is nog altijd een Nederlandse deugd bij uitstek.

Maar gezien de grote belangstelling voor Máxima en haar dan al forse populariteit, viel het me uiteindelijk toch tegen hoe weinig mensen voor het huwelijk naar Amsterdam waren gekomen op 2 februari 2002. Het was een mooie dag, maar natuurlijk wel hartje winter, en dankzij de rechtstreekse televisie-uitzending konden mensen de plechtigheid en de feestelijkheden inderdaad gemakkelijker en vooral beter vanuit de eigen stoel volgen. Nu moet ik ook weer zeggen dat het in mijn positie niet eens zo gemakkelijk was een beeld te krijgen van de sfeer, want we werden al vrij vroeg in de Beurs van Berlage verwacht voor het burgerlijk huwelijk, en moesten ons vervolgens haasten om weer op tijd op het balkon van de Nieuwe Kerk te zijn. Om een hoekje was het bruidspaar te zien, maar zelfs als je er bij bent,

is de verleiding groot om de gebeurtenissen in close-up via de opgehangen televisieschermen te volgen.

Wie Máxima nu was, wist ik nog steeds niet goed, al had ze in het interview met Maartje van Weegen en Paul Witteman aan de vooravond van het huwelijk wel weer iets meer van haar persoonlijkheid en karakter getoond. Tekenend was de uitspraak dat ze Latijnse was en bleef dansen. Ze presenteerde zich als een pittige tante die zich niet te gemakkelijk liet imponeren door haar nieuwe omgeving. Dat ze niet eenvoudig over te halen was tot dingen waar ze niet achter stond, bleek al bij de verloving. Ze zei bijvoorbeeld dat ze niet zomaar over wilde gaan tot het protestantisme, maar daar rustig op wilde studeren. Tot op heden heeft ze haar oude vertrouwde rooms-katholieke geloof gehouden en er lijkt bijna niemand meer van haar te verlangen dat ze daar nog verandering in brengt.

Nu, zeven jaar na die vrijdag op Paleis Noordeinde, vraag ik me af of ik Máxima goed heb leren kennen? Ondanks dat ik haar al die tijd redelijk gevolgd heb en zelfs een aantal keren heb ontmoet en gesproken, moet het antwoord ontkennend luiden. Ik heb een beetje een beeld gekregen van wat haar interessegebieden zijn en ook hoe ze haar taak als vrouw van de troonopvolger en moeder van de toekomstige troonopvolger ziet. Maar kennen, nee, dat zou ik niet durven zeggen. Het vreemde is dat dat betekent dat ze haar rol dan goed vervult. Ze is geen idool of eendagssterretje dat haar hele ziel en zaligheid blootgeeft in ruil voor wat aandacht van de media en de verkoop van wat cd's. Máxima hoeft niets te verkopen, ze moet gewoon een vertegenwoordiger van het Koninklijk Huis zijn. En aangezien de monarchie ook, of beter gezegd juist, in deze tijd gebaat is bij een beetje mysterie, is het helemaal niet erg dat ik de ware Máxima niet ken en misschien wel nooit zal kennen. Door dit boek te schrijven heb ik me wel weer eens goed in haar verdiept, haar leven en activiteiten weer eens de revue laten passeren en daardoor weet ik wel weer meer over haar dan hiervoor. Ik weet een beetje beter hoe ze is. Hopelijk heeft deze exercitie voor de lezer hetzelfde effect.

Amersfoort, april 2008

HOOFDSTUK 1 De jeugd jaren

Máxima Zorreguieta wordt op 17 mei 1971 in de Argentijnse hoofdstad Buenos Aires geboren als eerste kind van Jorge Zorreguieta (1928) en María del Carmen Cerruti Carricart (1944). Haar vader is eerder getrouwd geweest en heeft drie dochters uit dat huwelijk. Na Máxima krijgen Jorge en Maria del Carmen Zorreguieta nog twee zoons, Martín (1972) en Juan (1982), en een dochter Ines (1984). De familie is rooms-katholiek, zoals 90 procent van de Argentijnse bevolking. De Zorreguieta's zijn afstammelingen

van de Baskische immigrant José Antonio de Zorreguieta die zich in 1790 in de Argentijnse provincie Salta vestigde. Hij was afkomstig uit het Baskische dorpje Elduayén, in de buurt van Tolosa in Guipúzcoa, de kleinste provincie van Spanje. De familienaam werd toen nog geschreven als Sorreguieta.

Máxima's vader heeft in 2004 als voorzitter van de Baskische Vereniging van Buenos Aires in de Argentijnse krant *La Nación* gesproken over de familiegeschiedenis. Aanleiding vormde het verschijnen van een lijvig boekwerk over de geschiedenis van de Argentijnen met wortels in Baskenland. Volgens Zorreguieta is zo'n tien procent van de huidige bevolking van Argentinië van Baskische origine. Zij hebben een duidelijk stempel op het land gedrukt. Zo had één op de drie presidenten die het land bestuurd hebben, Baskische wortels.

De Zorreguieta's hebben mede vormgegeven aan de moderne geschiedenis van Argentinië. Een van Máxima's voorouders, Mariano Zorreguieta, was vice-gouverneur van de provincie Salta en een bekend geschiedschrijver. Onder de vrouwelijke voorouders bevindt zich ook een Inca-prinses. Volgens Jorge Zorreguieta beschikt zijn dochter Máxima over typisch Baskische deugden als eerlijkheid, een sterk karakter, arbeidzaamheid en de gave van het woord.

Het gezin Zorreguieta behoort tot de betere kringen van het land. Jorge Zorreguieta heeft carrière gemaakt binnen diverse Argentijnse landbouworganisaties. De familie woont in een appartementencomplex in de straat Uruburi in Recoleta, een van de chiquere wijken van Buenos Aires. Na de militaire staatsgreep van 1976 treedt Jorge Zorreguieta als burgerlid toe tot de militaire junta, eerst als onderstaatssecretaris van Landbouw, van 1979 tot 1981 als staatssecretaris van Landbouw en Veeteelt, een onderdeel van het ministerie van Economische Zaken. Hij is dan tevens voorzitter van de Nationale Graanbond.

Zijn deelname aan de regering wordt hem internationaal niet nagedragen. In 1983 en 1984 vervult hij de rol van voorzitter van een VN-conferentie over suiker in Genève. Vanaf mei 1984 is hij voorzitter van de Argentijnse Suiker Unie, een functie die hij op 80-jarige leeftijd nog steeds bekleedt. Wereldwijd neemt hij deel aan bijeenkomsten van de Internationale Suiker Organisatie en andere nationale en internationale landbouw- en handelsorganisaties. Daarnaast is hij lid van de International Policy Council for Agriculture, Food and Trade (IPC), die zetelt in Washington en als doel heeft de wereldhandels- en wereldlandbouwpolitiek met vertegenwoordigers van verschillende landen te bespreken. Zorreguieta is dus een man met een imposante internationale carrière op het gebied van landbouwzaken.

Máxima gaat naar een kleuterschool in de buurt die wordt geleid door Duitse nonnen. Ze is nog jong wanneer haar vader (onder)staatssecretaris is, maar herinnert zich later wel dat haar moeder in die tijd vaak gespannen was. Als hoogwaardigheidsbekleder is hij een potentieel doelwit van

terreurgroepen. Het regime staat bekend om zijn harde repressie van politieke tegenstanders. Veel Argentijnen die het niet eens zijn met het regime 'verdwijnen'. Onder hen zijn ook mensen die voor Zorreguieta's eigen departement werken, maar Máxima's vader zegt later geen weet van deze gevallen te hebben.

Na de kleuterschool gaat Máxima naar de Northlands School, een Spaans- en Engelstalige school die alleen voor de elite is weggelegd. De weg erheen voert haar dagelijks langs een andere route, want als dochter van een regeringsfunctionaris is ze een doelwit voor de politieke tegenstanders van het regime. Het motto van de Northlands School is 'Vriendschap en Dienstbaarheid' en naar Engels voorbeeld dragen de kinderen een schooluniform. Voor de meisjes is dat een Schots rokje en een groenblauwe trui.

De school afficheert zich als een van de beste tweetalige scholen van Argentinië. Het doel van de school is jonge mensen verantwoordelijkheidsbesef en betrokkenheid bijbrengen, maar ook levensvreugde. De leerlingen moeten integere mensen worden wier normen- en waardenbesef hun in staat stelt goed en kwaad te onderscheiden. Volharding is ook een deugd die op Northlands hoog in het vaandel staat. Sport speelt een belangrijke rol in het curriculum, omdat het de leerlingen bekendmaakt met zaken als competitie en fair play. Máxima doet onder andere aan hockey en volleybal.

Het land wordt vanaf 1981 weer langzaam een democratie die het verleden probeert te verwerken. Argentinië raakt vervolgens in 1982 verwickeld in een oorlog met Groot-Brittannië over het bezit van de Falklandeilanden, een eilandengroep voor de kust van Argentinië die onder Brits bestuur staat en door Argentinië opgeëist wordt. De Northlands School moet in deze tijd beveiligd worden tegen aanslagen van extreme nationalistes, die zich ergeren aan het feit dat er in de taal van de agressor lesgegeven wordt.

Wanneer in 1983 in de persoon van Alfonsn weer een democratisch gekozen president komt in Argentinië, komen ook langzaam de verhalen naar buiten over wat er allemaal gebeurd is onder de militaire junta. Daarvoor had Máxima al wel mensen ontmoet van wie de vaders of broers waren verdwenen, maar ze wist niet of ze dat allemaal moest geloven. Maar als het officieel bekendgemaakt wordt, stapt Máxima naar haar vader en vraagt: 'Papa, vertel mij eens wat er is gebeurd? Want ik begrijp er helemaal niets van. Hoe, hoe kon dat, en hoe heb je dat beleefd?' Haar vader vertelt dat hij geen idee had waar het over ging. Máxima gelooft hem, want ze vindt dat hij geen reden zou hebben om tegen haar te liegen. Ze kent hem immers als een warm, liefdevol en menselijk persoon. Maar het is niet de laatste keer dat er over de periode van de dictatuur wordt gesproken in huize Zorreguieta, want ook Martn, en later Juan en Ins, stellen hun vader dezelfde vraag.

In haar eindexamenjaar is Máxima aanvoerder van het volleybalteam. In het jaarboek van de school schrijft ze er een artikel over. Ze vindt het een ondergewaardeerde sport; hockey staat als sport hoger in aanzien. Máxima vindt dat ze in de sportcompetitie heeft geleerd wat strijden is. Als haar gevraagd wordt naar haar ambities, antwoordt ze eenvoudigweg: 'Te veel om op te noemen.'

Een eerste stap om haar ambities te verwezenlijken is het voltooien van een universitaire opleiding. Na het behalen van haar middelbareschooldiploma kiest Máxima voor de studie economie aan de Universidad Católica Argentina in Buenos Aires. Nog tijdens haar studie werkt ze bij vermogensbeheerder Mercado Abierto S.A., waar zij onderzoek doet naar op de financiële markt gerichte software. Van 1992 tot 1995 werkt ze naast haar studie op het Sales Department van Boston Securities S.A., sinds 1990 een onderdeel van de Zwitserse bankverzekeraar Credit Suisse. Behalve werken en studeren geeft ze ook nog eens bijles wiskunde aan middelbare scholieren en eerstejaarsstudenten en ook Engels aan kinderen en volwassenen. Ze studeert in 1995 af met een zeven en gaat dan op zoek naar werk. Maar Buenos Aires laat ze achter zich. Dat ze in juli 1996 bij de The Hongkong and Shanghai Banking Corporation Limited James Capel Inc. (HSBC) in New York gaat werken is een minder grote overstap dan het lijkt. De Verenigde Staten is niet een volledig onbekende wereld voor haar. Haar vader komt er geregeld voor zijn werk en haar halfzus Dolores, een kunstenares, is er in 1992 haar vervolgopleiding begonnen.

New York is het financiële centrum van de wereld en een plek waar een econoom met een goed stel hersens en een grote ambitie veel geld kan verdienen en carrière kan maken. Ze kan bij haar eerste baan gebruikmaken van haar kennis over haar geboorteland, want ze wordt vice-president Latin American Institutional Sales. Ze werkt daar tot maart 1998. Daarna werkt ze tot 1999 bij de bank Dresdner Kleinwort Benson. Ze is daar vice-president bij de afdeling Emerging Markets, gespecialiseerd in Equities. Máxima is geliefd onder haar collega's en werkt hard, zoals alle yuppen in New York hard werken. Tijdens de opening van het academisch jaar in Groningen in september 2006, vertelt ze iets over haar belevenissen in het New-Yorkse bankwezen. 'Ik werkte bij verschillende banken. In een daarvan, behoorde ik tot een kleine minderheid. Ik was een van de twee Latino's. We waren omringd door wat in Amerika "WASP's" worden genoemd: White Anglo Saxon Protestants. In mijn volgende baan was de situatie anders. De groep Latino's die daar werkte was veel groter. Er was veel meer diversiteit. En dat maakte een groot verschil. Een verschil in benadering en in onze positie. Bij bank 1 waren we 'de Latino's'. En werden we benaderd met de stereotypen die daar kennelijk bij passen: "Latino's zijn klein, druk, explosief, dansen de hele nacht de salsa en zijn altijd te laat." Ik kan u verzekeren: als je zo wordt bekeken, wordt dat bijna een self fulfilling prophecy... Bij bank 2 vormden we een veel grotere minderheidsgroep. We hadden "kritische massa". En daarmee vielen de verschillen binnen onze

groep sterker op. We werden veel meer als individuen gezien, met unieke eigenschappen. We kregen alle ruimte. En dat was zeker terug te zien in de performance van de bank.'

Het laat zien dat Máxima niet terugschrikt voor een onbekende wereld en zich in een nieuwe omgeving goed staande kan houden. Voor haar werk reist ze veel en daarnaast wil ze ook geregeld haar ouders bezoeken in Argentinië. Als vrienden haar vragen mee te gaan naar de Feria in het Spaanse Sevilla, die elk jaar twee weken na Pasen gehouden wordt, twijfelt ze sterk, want ze is moe. Maar twee dagen tevoren besluit ze om toch maar te gaan. Het is tenslotte voorjaar en de Feria is beroemd. Als vrouw met Spaanse wortels wil ze het toch een keer meegemaakt hebben.

HOOFDSTUK 2 Een romance met valkuilen

Net als Máxima Zorreguieta is prins Willem-Alexander door vrienden gevraagd om in april 1999 naar de Feria van Sevilla te gaan. Een stuk of zestien jonge mensen van verschillende nationaliteiten is voor een lang weekend bijeen. Máxima heeft gehoord dat een van de andere genodigden een prins uit Nederland is, maar omdat ze nooit foto's van hem gezien heeft, weet ze niet hoe hij eruitziet. Haar eerste ontmoeting met die prins verloopt nogal stroef. Máxima is door de gastheren gevraagd om dat weekend als fotografe op te treden. Ze staat bij de deur als Willem-Alexander binnenkomt en doet zoals ze bij iedereen doet: ze maakt een foto van hem. Hij reageert buitengewoon geïrriteerd, want zijn hele leven wordt hij al op de huid gezeten door opdringerige fotografen. Willem-Alexander werpt haar een boze blik toe. Máxima loopt weg en zegt: 'Wie is die man?' Ze vindt hem maar niets. Later dat weekend verandert dat als ze met elkaar in gesprek raken. Willem-Alexander vertelt haar dat hij drie weken later, op 15 mei, in New York is voor de bruiloft van zijn vriend Frederik graaf van Lynden van Sandenburg met Anne Louise Metz. Ze spreken af elkaar dan weer te zien.

Willem-Alexander keert na het weekend in Sevilla terug naar Den Haag, Máxima naar New York. Terug in haar appartement aan 225 West 20th Street, kan ze nog nauwelijks beseffen dat dit uitstapje naar Europa haar verdere leven grondig zal veranderen. Ze spreken elkaar weliswaar regelmatig over de telefoon, maar omdat de ontmoeting zo kort was en ook al weer zo lang geleden lijkt, is Máxima eigenlijk vergeten hoe hij eruitziet. Het is nog wat onwennig elkaar weer te zien, maar het gaat goed genoeg om te besluiten de relatie voort te zetten. De afstand vormt een probleem, maar ook weer geen onoverkomelijke barrière. Willem-Alexander moet het als eerste aan zijn ouders vertellen dat hij een vriendin in New York heeft. Eigenlijk heeft hij zijn moeder toegezegd in juni in Portugal met haar een Bilderbergconferentie bij te wonen. Koningin Beatrix is dus na prins

Constantijn, die ook mee was naar het huwelijk in New York, de tweede in de koninklijke familie die van Máxima's bestaan op de hoogte wordt gebracht. Willem-Alexander vertelt haar nog niet veel. 'Ze heet Máxima. Ze is Argentijnse, woont in New York, en vertrouw mij. Stel verder nu geen vragen,' zegt hij. De koningin schenkt hem haar vertrouwen.

Daarna is het de beurt aan Máxima om de oceaan over te steken, simpelweg omdat het op zou vallen als de prins zo vaak op een lijnvlucht naar New York zit, zonder dat er in zijn officiële agenda enige aanleiding is om daar te zijn. Hij kan ook minder gemakkelijk tijd vrijmaken in zijn agenda en Máxima kan (dan nog) een stuk anoniemer reizen.

Voor Máxima is het een openbaring om in Nederland te zijn, want ze kent tot dat moment alleen Schiphol als overstapplaats op trans-Atlantische vluchten. De eerste keer dat ze verder komt dan dat is het een hele mooie dag. Haar eerste indruk is dat Nederland gezellig en kleurig is. Pas later gaat ze de dingen van de foto's zien: de grachten, de mensen op de fiets. Vooral van moeders op de fiets met kinderzitjes voor en achter en dan nog boodschappentassen aan het stuur is ze erg onder de indruk.

Die zomer maakt Máxima in het Italiaanse Tavarnelle kennis met haar aanstaande schoonouders. De ontmoeting verloopt prettig, maar koningin Beatrix stelt wel een paar vragen over haar werk en haar studie, omdat ze toch wil weten wat voor vlees ze in de kuip heeft. Bij prins Claus voelt ze zich iets meer op haar gemak, alleen al omdat hij Spaans tegen haar praat. Na een paar dagen Tavarnelle gaan Máxima en Willem-Alexander nog even langs bij opa Bernhard in Porto Ercole. Daar komt abrupt een einde aan het geheim rond hun relatie. Wanneer ze met de boot Jumbo VI wat aan het varen zijn, worden ze gefotografeerd en de foto's belanden bij het Nederlandse blad *Weekend*, maar maken aanvankelijk nog niet veel los. Máxima is dan nog een blondine zonder naam.

Máxima stelt Willem-Alexander die zomer ook voor aan haar ouders. Ze heeft haar ouders na een maand of twee wel verteld dat ze een vriendje uit Nederland heeft die Alexander heet, maar zijn achtergrond onthult ze stukje bij beetje. Eerst zegt ze dat hij advocaat is, maar in een later gesprek noemt ze hem consultant. Omdat hij elke keer een ander beroep heeft, snappen haar ouders dat er meer aan de hand is. Wanneer Willem-Alexander een keer in New York is, belt Máxima hen op. Ze zegt dan: 'Hij is een prins uit Nederland.' Haar vader vraagt direct: 'Maar dan toch wel de jongste zoon van koningin Beatrix... niet?' 'Nee, hij is de oudste...,' zegt Máxima naar waarheid. In Buenos Aires slaat de Zorreguieta's de schrik om het hart. 'Ben je gek geworden, of wat?' is hun eerste reactie. Twee weken later komen ze persoonlijk naar New York om te kijken of het wel goed met hun dochter gaat. Weer vragen ze of ze gek geworden is. Ze vinden het niets voor haar, een leven met een kroonprins. 'Je hebt je eigen leven. Je bent zo onafhankelijk, en dit en dat...,' vader en moeder Zorreguieta werpen tal van bezwaren op.

Maar ze zien ook wel hoe gelukkig Máxima is, dus wanneer ze naar Buenos Aires teruggaan, zijn ze een beetje gerustgesteld. Ze hadden het liever anders gezien, maar accepteren het. Willem-Alexander ontmoet zijn aanstaande schoonouders voor het eerst in Argentinië bij een familiebijeenkomst. Om de kennismaking met de rest van de familie zo normaal mogelijk te laten verlopen, is verder niemand, ook Máxima's broers en zus niet, op de hoogte van het feit dat hij een prins is. Zo kunnen ze hem leren kennen zoals hij is, zonder allerlei vooroordelen over prinsen. Ook die kennismaking verloopt goed.

De Telegraaf van 30 augustus meldt, als vervolg op de foto's van de prins met een blonde vrouw op de boot van zijn grootvader, dat Willem-Alexander op een bruiloft is geweest met een blonde Argentijnse. Volgens de krant heet ze Máxima Herzog en is haar vader een industrieel. Vervolgens buitelen de kranten over elkaar heen om meer nieuws te kunnen onthullen. *De Volkskrant* wint de race, dankzij de alerte Zuid-Amerika-correspondente Ineke Holtwijk. Op 31 augustus meldt ze dat het niet Máxima Herzog is, maar Máxima Zorroguita. De spelling van de naam is nog niet juist, maar zij weet wel te melden dat Máxima's vader geen industrieel is, maar deel heeft uitgemaakt van de regering in Argentinië ten tijde van de militaire dictatuur. Het levert Máxima aanvankelijk geen warm welkom op in de Nederlandse samenleving, maar het is wel een goede leerschool voor wat haar als lid van het Koninklijk Huis te wachten staat aan media-aandacht en meningencircus.

Wanneer Willem-Alexander op 31 augustus een werkbezoek brengt aan de binnenvaart in de buurt van Nijmegen, kan hij grappend opmerken dat hij nooit had durven denken dat de media zo veel belangstelling voor dit onderwerp zouden hebben. Dat hebben ze ook niet, want ze willen maar één ding: meer weten over die Máxima. Maar daarover laat de prins niet veel los.

Opmerkelijk genoeg is minister-president Wim Kok een dag later wat opener. Hij heeft gesproken met Willem-Alexander over Máxima en ziet aanleiding om tegen de pers de relatie te bevestigen. 'De prins heeft mij mededeling gedaan over de vriendschap met de betrokken jongedame. Deze situatie is bijzonder genoeg om te melden en niet bijzonder genoeg om meer te melden,' zegt Kok. Het is niet veel, maar het is wel bijzonder dat de minister-president bevestigt dat de prins een vriendin heeft.

Minister-president Wim Kok is politiek verantwoordelijk voor het handelen van de leden van het Koninklijk Huis en moet dus bepalen of hij de verantwoordelijkheid voor de partnerkeus van de troonopvolger wil dragen en of hij als de relatie uitmondt in huwelijksplannen, namens de regering een toestemmingswet voor het huwelijk wil indienen bij het parlement.

Maar zo ver is het nog niet wanneer Máxima's naam voor het eerst opduikt. Er ontstaat een ware run op beelden van en informatie over Máxima. Met Máxima's anonimiteit is het op slag gedaan. Voor zichzelf kan ze dat misschien nog wel verdragen, want het is de prijs die ze betaalt voor

haar liefde voor een prins. Ze weet dat fotografen op haar loeren en dat heeft gevolgen voor hoe ze staat in het leven, maar ze kan het aan. Moeilijker is het dat Máxima haar familie en vrienden niet kan beschermen tegen de pershonger naar Máximania. Bij een vriendin wordt zelfs ingebroken om foto's te bemachtigen, haar vader wordt vrijwel dagelijks bij de deur van het appartement opgewacht. Kennissen verkopen een videoband waarop te zien is hoe Máxima zich tijdens een huwelijk van vrienden goed vermaakt. Na vertoning op de Nederlandse televisie heeft de Argentijnse gelijk de naam een 'feestbeest' te zijn.

Omdat het onder de gegeven omstandigheden beter is als er zo min mogelijk nieuws over haar naar buiten komt, krijgen haar vrienden en de Northlands School het verzoek geen informatie over haar aan de pers te verstrekken. Om geen olie op het vuur te gooien, krijgt ook haar vader het verzoek niet met journalisten te praten.

Voor Willem-Alexander en Máxima is het jammer dat ze hun relatie niet meer in de anonimiteit kunnen voortzetten. Omdat de mogelijkheid bestaat dat hun relatie uitmondt in een huwelijk, gaat Máxima in New York vast op Nederlandse les. In het najaar zien de prins en zijn meisje elkaar geregeld, waarbij ze er een sport van maken om de pers te ontlopen. Ze hebben er veel plezier in wanneer dat lukt. Zoals wanneer Willem-Alexander met vrienden, onder wie een blonde jonge vrouw, gaat fietsen op een Waddeneiland en *De Telegraaf* het publiceert als de nieuwe foto van Willem-Alexander en Máxima. Het blijkt om een andere blondine te gaan.

Máxima verandert ondertussen van baan. Ze wordt vice-president Institutional Sales bij de Deutsche Bank in New York. Rustig naar haar werk gaan of tussen de middag een broodje eten in haar favoriete lunchroom is er voorlopig niet bij. Nederlandse fotografen zijn in New York neergestreken om haar, bij voorkeur in gezelschap van Willem-Alexander, te betrappen bij haar dagelijkse bezigheden. Maar als het nieuwtje er af is, wordt het iets rustiger voor Máxima en kan ze bijna haar gewone leven weer oppakken. Ze is af en toe in Nederland, maar merkt wel dat het zwaar is een relatie te onderhouden op zo'n afstand. Nadat ze met de leden van de koninklijke familie de millenniumwisseling heeft doorgebracht in India, verzoekt ze haar leidinggevendenden om haar over te plaatsen naar een Europese vestiging van de Deutsche Bank. Haar verzoek wordt ingewilligd en vanaf mei 2000 werkt ze op het EU Representative Office van de Deutsche Bank in Brussel. Dichterbij Willem-Alexander om het contact met hem verder uit te diepen, maar ver genoeg van de Nederlandse media om toch nog een beetje een normaal leven te kunnen leiden.

Naarmate de relatie met Willem-Alexander langer duurt, wordt ook het publieke debat over Máxima's vader feller. In de media worden vragen opgeworpen als: is het wel verstandig wanneer de koninklijke familie verwant raakt aan een man die een foute regering diende? Kan de schoonvader van de troonopvolger bloed aan zijn handen hebben? Omdat Zorreguieta zelf radiostilte in acht neemt en ook zijn omgeving niet veel

loslaat, wordt het beeld over hem vooral bepaald door wat mensen in Nederland weten van het regime-Videla. Dat zijn de verdwijningen en de dwaze moeders van de Plaza de Mayo, waar ze meer dan twintig jaar na het einde van de dictatuur nog altijd vergeefs vragen om opheldering over wat er met hun zoons, geliefden, broers en echtgenoten gebeurd is. Het is een aangrijpend, ja zelfs hartverscheurend beeld. Maar daarmee houdt bij de meesten de diepte van de kennis over Argentinië ook wel op. Voor veel Nederlanders is wat ze weten toch voldoende om een oordeel te vormen. Zonder zich te verdiepen in de omstandigheden waaronder Zorreguieta meewerkte aan de militaire junta, wordt hij tot fout verklaard, zoals dat ook gedaan werd met mensen die in Nederland in de Tweede Wereldoorlog een functie bij de overheid bekleed hadden. Hij is niet beter dan een collaborateur. Hij is alleen in Argentinië nooit aangeklaagd voor zijn rol en zijn naam duikt ook niet op in boeken over de periode van de dictatuur. Sommige bronnen beweren dat Zorreguieta zijn invloed heeft aangewend om een verdwenen kennis van hem weer te laten terugkeren. Maar weer anderen zeggen dat hij een van de wegbereiders van Videla's coup in 1976 zou zijn geweest. De vraag is in dat geval: kan zo iemand na een huwelijk van zijn dochter met Willem-Alexander wuivend op het balkon van het Paleis op de Dam verschijnen?

Minister-president Wim Kok zit in een heel lastig parket. Veel leden van zijn eigen PvdA zijn fel gekant tegen Jorge Zorreguieta. Hijzelf heeft Máxima beter leren kennen en is onder de indruk van haar geraakt. Hij weet dat hij over haar opvattingen over de Argentijnse dictatuur geen vraagtekens hoeft te hebben. Hij wil ook het levensgeluk van Willem-Alexander en Máxima niet in de weg staan. Maar hij moet er dan wel in slagen een oplossing te vinden voor het probleem van de vader, waarbij de monarchie als instituut ook nog eens zo weinig mogelijk schade oploopt. Hij moet zorgen dat het duidelijk is dat de Nederlandse regering zich distantieert van dat omstreden verleden. Naarmate de relatie vordert neemt hij stappen om een eventuele toestemmingswet bij een stemming kans van slagen te laten maken.

Kok verzoekt de historicus Michel Baud in september 2000 een onafhankelijk wetenschappelijk onderzoek te verrichten naar de periode van het militair bewind in Argentinië. Daarbij moet hij bijzondere aandacht besteden aan de repressie in die tijd en de omgang met dat verleden sindsdien. Doel is om tegen die achtergrond een beschrijving te maken van de rol en positie van Máxima's vader in die periode.

Wanneer uit dat rapport naar voren komt dat Jorge Zorreguieta zich niet schuldig heeft gemaakt aan schendingen van de mensenrechten, is duidelijk dat wat dat betreft het verleden van de vader geen belemmering hoeft te zijn voor een huwelijk van Willem-Alexander met Máxima. Gezien alle ophef die er over de man geweest is, en het simpele feit dat hij wel regeringsverantwoordelijkheid gedragen heeft, zou het echter beter zijn wanneer hij niet op het huwelijk verschijnt.

Omdat zelfs ministers zich uitspreken over de vraag of Jorge Zorreguieta een eventueel huwelijk van zijn dochter met Willem-Alexander bij kan wonen, spreekt Wim Kok in de ministerraad af dat hij de enige is die over dit onderwerp uitlatingen doet. In het geval van Kok betekent dat dat hij geen uitlatingen doet, tot het moment dat het niet anders kan.

Máxima's ouders maken ook kennis met koningin Beatrix en prins Claus en dan wordt duidelijk dat de relatie echt serieuze vormen aan begint te nemen. Nog voor er duidelijkheid is over de vraag of het kabinet met zijn keuze in kan stemmen, heeft Willem-Alexander zijn beslissing al genomen. Hij wil duidelijk maken dat hij voor Máxima heeft gekozen, ongeacht de vraag wat de consequenties daarvan zijn.

Op 19 januari 2001 ligt er ijs op de vijver bij Paleis Huis ten Bosch en Willem-Alexander wil Máxima leren schaatsen. Dat gaat opmerkelijk goed, maar ze hebben dan ook al veel gerollerbladet in het verleden. Willem-Alexander wacht zijn moment af, maar dat duurt langer dan hem lief is. Er lopen eerst nogal wat mensen in de tuin en op een gegeven moment komt ook zijn moeder nog langs. Maar dan eindelijk, na tweeënhalf uur in de vrieskou te hebben geschaatst, ziet hij zijn kans schoon en lokt Máxima mee naar de plek waar hij tevoren rozen en champagne heeft verstopt. Het probleem is dat Máxima dan eigenlijk nog maar aan één ding kan denken: warme chocolademelk. Willem-Alexander besluit het er toch op te wagen en zegt, in het Engels, want hij wil er zeker van zijn dat Máxima hem begrijpt: 'Ik vraag dit voor de eerste keer in mijn leven, en de enige keer in mijn leven, dus, eh, wil je met me trouwen.' Máxima zegt bijna zonder na te denken ja. Ze vermoedt nooit meer iemand te vinden die zo verliefd op haar is en omgekeerd.

Naast Baud, oud-minister van Buitenlandse Zaken en Minister van Staat Max van der Stoel en raadsadviseur R.K. Visser van het ministerie van Algemene Zaken, voeren Willem-Alexander en Máxima indringende gesprekken met Jorge Zorreguieta over het standpunt van het kabinet dat hij beter kan afzien van het bijwonen van het huwelijk. Baud en Van der Stoel voeren in februari gesprekken in New York. Wanneer dat nog niet het gewenste effect heeft, spreken Van der Stoel, Visser, Máxima en Willem-Alexander op 10 maart in het Braziliaanse São Paulo met Máxima's vader. Omdat de laatste dan inziet dat zijn aanwezigheid bij het huwelijk het voor zijn dochter onnodig gecompliceerd zal maken, stemt hij, met pijn in het hart, toe.

Bijna gaat het dan nog fout, wanneer Willem-Alexander begin maart, op werkbezoek in New York, meegereisde journalisten voorhoudt dat ze wel heel gemakkelijk een oordeel vellen over de periode van de Argentijnse dictatuur en de rol die Jorge Zorreguieta gespeeld heeft. Zonder in details te treden verwijst de prins naar een open bron, een ingezonden brief in de Argentijnse krant *La Nación*. In zijn ijver zijn aanstaande schoonvader te verdedigen heeft hij echter iets te overhaast gehandeld. De ingezonden brief blijkt namelijk van de hand van generaal Videla zelf. Misschien een

open bron, maar zeker geen onverdachte. Minister-president Kok is behoorlijk kwaad over de ondoordachte uitspraken van Willem-Alexander en ook ontstemd dat het uitgerekend de prins is die de afgesproken radiostilte verbreekt. Kok onderhoudt de prins er indringend over, omdat hij dit soort ophef niet kan gebruiken nu hij achter de schermen juist probeert toe te werken naar een vlekkeloos verlopende officiële verlovingsaankondiging. De datum daarvoor is al gekozen.